

עברית שפה פצצה

כל ויכוח הוא "ירייה בתוך הנגמ"ש", כל משחק הגנתי הוא "בונקר", וכל נזיפה בילד היא "חזית" מולו, כאילו מדובר בדאעש קידס • במדינה שמכורה לביטויים לוחמניים, פלא שהטוקבקים הם פגז למוח? (סליחה)

איור: עובדיה בניש

בוריות, ושהחוויות שלי מההופעה מעניינות לה את קצה הלפסטיק.

בשל חוסר תשומת לב, מחשבה מפורת וחיופון מסרים שנכפה עלי, שלבתי להילוך אחורי ושמעתי בום חזק. מתברר שנכנסתי בעמוד. לשמחתי הוא לא קרס, והיכל התרבות בפתח תקווה נשאר על עמוד, אבל הנזק המשוער לטמבון ולפנס האחורי ביטל פחות או יותר את כל התמורה מההופעה שזה עתה סיימתי. כמה ימים אחר כך, כפי שכבר קרה לי בעבר, התפתיתי לחשוב שאני מבין במכונאות, והחלטתי לבדוק שמן באוטו. הבחור בתחנת הדלק הסביר לי שזה יומה הראשון בתפקיד ושהוא לא חזק בשמן, וכאן החלה הטעות. בגילי המתקדם כבר הייתי אמור להבין שירי הן שמאלית ושאינו לא מהזן שיועד לתקן רכב, להרכיב ארונות או לקרוא בקיר חור לדיבל – בלי שזה ייגמר באסון.

אבל בדמיוני הלא-מציאותי אני מכונאי מרופלם ברמת ה"צוות לעניין", בוב הבנאי, הנדימן מסוק עם ארגו כלים מתוקתק שרק מחכה שיטילו עליו משימה שהוא יפתור עם ג'בקה מאחורי הגב. אז פתחתי את מכסה השמן, שלפתי את המריק, ניקיתי אותו כמו מקצוען בסמרטרט – וזיהיתי חוסר. מילאתי את החסר ונסעתי לדרכי.

אחרי כמה קילומטרים התמלאה המכונת בעשן. בהתחלה קיללתי את המשיאת שנסעה לפניי וצינתי לעצמי שזו פשוט חוצפה שאנשים מזדמנים את האוויר בלי בוש, ושבמדינה מתור קנת אדם כזה היה מורד מייד מהכביש. אבל אחרי עוד עשרה קילומטר, כשכבר לא יכולתי לנשום, הבנתי שהריח הנורא מגיע ממכונתי שלי.

כשהגעתי למחוז חפצי אחרי 50 ק"מ, פתחתי את מכסה המנוע להסתכל (כאילו שלהסתכלות שלי יש משמעות). ואז אפילו אני הבנתי את הטעות: אכן מילאתי שמן, ואפילו את השמן הנכון ולא קנוליה, אבל את הפקק השארתי כנראה בתוך נה. השמן עף לכל הכיוונים והסריח את המנוע. למחרת חזרתי לתחנה, אבל לא היה זכר למכסה. זה כמובן עלה לי בנסיעה למסוק, רכישת מכסה חדש וביטול חצי יום עבודה, אבל כפי שאמר פעם מאיר אריאל, שהיה משורר גדול אבל לא מוסכי ניק – "מי שנדפק פעם אחת/ קָבַר לא יכול להִגְמֵל מִנָּה".

הפסולת לסל, וחסל". כשלשני אנשים יש מבט שונה על העיר ברות מכריות על מלחמה גרסאות. וכשמישהו רוצה לדרת במשקל הוא מכריז על מלחמה בפחמימות ומאבק במשקל. כשמישהו מוסר הודעה חשובה הוא "מטיל פצצה". כש" מישו נחוש, אומרים שהוא "מסתער" עם סכין בין השיניים, כנראה כדי שהידיים יישארו פנויות לחנוק מישהו. אם הוא לא מרוכז ומנסה דרכים שונות, הוא "יורה לכל הכיוונים". וכשמישהו יש ביקורת על חבריו למפלגה או לסיעה, מאי שימים אותו שהוא "יורה בתוך הנגמ"ש" – אז מה אם בצבא הוא היה שק"מסט בקריה.

כשמישהו מנסה להסביר את עצמו או החליט "להוריד קצת פרופיל" (עוד מושג צבאי), הוא מואשם שעבר למגננה או ירד לבונקס. אם עשית משהו מרשים אתה תותח, וכשמישהו הוא יעיל, נחוש והחלט, הוא "מסתער" על המשימה ושוער קרימה "כמו טנק". ההופעה היתה "פגז". בחורה שנראית טוב היא "פצצה". וכשמישהו הצליח להציח חיק קהל הוא כבר לא גלגל מצחוק, אלא "הרג אותנו". המחירים בסופר לא גבוהים, הם "שחיטה". וכשרוצים

להוריד שם מחירים יוצאים, כמו בעופרת יצוקה או עמוד ענן, ל"מבצע" – או מכריות על מכירת חיסול.

תקלות קורח לכל אחת, אבל כשהו קורה לך פמיים בשבוע, וכשהסיבה היחידה שאתה יכול לחשוב עליה להתרבות צירוף המקרים הזה היא "כי אני מטומטם" – זאת כבר בעיה. הפעם הראשונה היתה בשבוע שעבר, בתום הופעה מוצלחת בפתח תקווה, כשירדתי לתנוון כדי להספיק להגיע לפחות לסוף של תחנה של חברים.

אני לא רוצה חלילה להאשים אף אחד, אבל מייד בסיום ההופעה הגברת הראשונה התקשרה אלי ושאלה מתי אני מגיע, בטון שהיה אפשר להבין ממנו שהיא תשמח אם אוזן את ישיבני

כבר הרבה זמן כולנו חווים שיה מאוד לא נעים ברשתות החברתיות, שכולל קללות, העלבנות, השוואות לבעלי חיים שאינן חיות מחמד ואיחולים למוות בייסורים או להליך חורדני הכולל מסתגן מארץ אפריקאית – לכל מי שלא מס' כיום עם רעתך במשהו. אבל השימוש במילים לוחמניות הוא לא רק נחלתם של טוקבקים גסי רוח.

כמעט כל ישראל משתמש באופן קבוע במונחים מלחמתיים, כנראה בגלל שאנחנו עם נרדף מוקף אויבים ורס"דים, שבמשך אלפי שנים הורגל להיות במנוסה ובהתגוננות מפני הפלישתים והעמלקים, דרך השואה, הפרעות ועד לטילים מעזה, מחבלים מתאבדים, החיובאללה רוג'ד וחרס.

כתוצאה מכך, אימצנו לשיח שלל ביטויים לוחמניים, שבהם אנתנו משתמשים גם לעניינים בלתי צבאיים בעליל. יש מי שאומר שמילים יוצרות מציאות, ושואלי היה כאן יותר רגוע אם היינו מאמצים שיה פחות קרבי. כמעט הכל אצלנו מוגדר כמלחמה וכמאבק, כולל המלחמה בתאונות הרכבים, המלחמה ביוקר המחיה, המלחמה בקורונה, המלחמה ביהום האוויר, המאבק בפשע המאורג, הקרב על משכורות המורים, הקרב על ראשות ההסתדרות, הקרב על הוועד או הקרב על המיליק. ונשאלת השאלה: האם אנתנו באמת חייבים להילחם כל הזמן, גם כשאנחנו לא על מדים? והאם אי אפשר לעדן, ולו במעט, את הווליום הכללי, ואת זירגון הסורים על הגדרות? הרי את יוקר המחיה אנתנו יצרנו, אז האם במקום "להילחם" בו לא עדיף פשוט "לטפל" בעניין? את המחירים אפשר פשוט "להוריד", בלי לגייס לטובת העניין מילואים, נגמ"שים והכרות מלחמה.

יש לנו ביטויים משעשעים ושגורים דוגמת: "מה שלא יפתר במוח יפתר בכוח, ומה שלא יפתר בכוח יפתר בעוד יותר כוח". וככה זה גם נשמע בדיוור היומיומי שלנו. כשמישהו רוצה להסתכל עליך מקרוב הוא לא סתם מתקרב, הוא מסתכל לך בלבן של העיניים, ולא בגלל שהוא אופטומטריסט, אלא כדי להראות שהוא נטול פחד ומוכן לחיסול.

כיש לילדים כינים, הפרסומות לא משתמשות במונח חים רפואיים אלא מדרבנות אותנו "להסל" את הכינים, לא את הילדים), ויצרני הטרנגסטים ממליצים לנו לתת מכת מוות לזקוקים, ליתרונם ולעכברים, ובעצם מעודדים אותנו לבצע רצח עם (מעניין מתי יקום ארגון "תנו לכינים לחיות", שיקרא להפסיק את רצח הכינים ולשחרר אותן בחזרה לטבע).

אחר הנבנים הכריזו לאחריהם על הקמת "סירת מנכ"ל" שתטפל בענייני הלקוחות, כשהצליל מתכתב יפה עם הסיירת הנודעת בעלת מורשת הקרב המוחללת והקטלנית – גם אם במקרה של הנבנים הם מחסלים לנו בעיקר את החסכונות.

המונחים לחינוך ילדים ממליצים להורים לייצר מולם "חזית אחירה",

כאילו מרובר באזור לחימה עקוב מרם באקראינה שבו נלחם מים בארגון דאעש קידס, ולא בילדים המתוקים שלנו. היל' דים, מציגים, הבינו את הרמז, וילד יודע שאם הוא לא יסדר את הבלאגן שהוא השאיר – "אבא יהרג אותי".

רק אצלנו לסרט על קבוצת כדורגל סימפוטית מעיירה צפרי נית קראו "בית שאן – סרט מלחמה", וכשואהרוזים רוצים לעורר את נבחרת ישראל הם צועקים בקצב "ישראל, מלחמה", אולי בגלל שבמלחמות אנתנו יותר טובים מאשר בכדורגל, וחבל שאין מונדיאל לצבאות.

גם כשרצו פעם לעשות קמפיין לעידוד הנקיין השתמשו במושגים מעולמות החיסול והסיכול הממוקד, וכתבו: